

Andakter

För en vecka, sjuttonde veckan.
från initiativet ”Dagligt Bröd” :- dagligtbrod.com

Måndagens morgon.

Psalm 178 - ”Som skimret över hav och sky”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. Amen.

Bibelläsning – Psaltaren 139

Herre, du rannsakar mig och känner mig. Om jag står eller sitter vet du det, fast du är långt borta vet du vad jag tänker. Om jag går eller ligger ser du det, du är förtrogen med allt jag gör. Innan ordet är på min tunga vet du, Herre, allt jag vill säga. Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand. Den kunskapen är för djup för mig, den övergår mitt förstånd. Var skulle jag komma undan din närhet? Vart skulle jag fly för din blick? Stiger jag upp till himlen, finns du där, lägger jag mig i dödsriket, är du också där. Tog jag morgonrodnadens vingar, gick jag till vila ytterst i havet, skulle du nå mig även där och gripa mig med din hand. Om jag säger: Mörker må täcka mig, ljuset omkring mig bli natt, så är inte mörkret mörkt för dig, natten är ljus som dagen, själva mörkret är ljus.

Du skapade mina inälvor, du vävde mig i moderlivet. Jag tackar dig för dina mäktiga under, förunderligt är allt du gör. Du kände mig alltigenom, min kropp var inte förborgad för dig, när jag formades i det fördolda, när jag flätades samman i jordens djup. Du såg mig innan jag föddes, i din bok var de redan skrivna, de dagar som hade formats innan någon av dem hade grytt. Dina tankar, o Gud, är för höga för mig, väldig är deras mångfald. Vill jag räkna dem är de flera än sandkornen, när jag till slutet är jag ännu hos dig. *) Rannsaka mig, Gud, och känn mina tankar, pröva mig och känn min oro, se om min väg för bort från dig, och led mig på den eviga vägen.

Betraktelse

Denna psaltarpsalm visar att människans reflexion över sig själv i skapelsen öppnar för en större insikt i Guds storhet och härlighet. Den egna litenheten blir så påtaglig, när man ser ut över hela skapelsen i dess komplexa skönhet och ofattbara djup. Som det heter i en annan psalm av liknande karaktär: ”När jag ser din himmel, som dina fingrar format, månen och stjärnorna du fäste där, vad är då en människa att du tänker på henne, en dödlig att du tar dig an honom?” (Psalm 8:4 f.) – Men tanken vänder också direkt och med lätthet åt andra hållet, människans enastående storhet: ”Du gjorde honom nästan till en gud, med ära och härlighet krönte du honom.” (8:6).

I Ps. 139 häpnar psalmisten först över Guds storhet, allvetande och allestädes närvaro. Han vet ju allt om mig, redan innan jag själv ens finns till! Var jag är, var jag kommer ifrån, allt som formar mig utifrån och inom mig känner han! Hur kan han ens bry sig om något så litet, enkelt och obetydligt som mig – en av miljarder människor? Mina erfarenheter och tankar griper inte om honom, däremot hans om mig. Han är också överallt, ja, så till den grad att jag inte kan bege mig någonstans som skulle vara utanför honom. Jag finns för att han ser mig, vill mig, sätter mig i existens och rörelse åt sitt håll.

Psalmisten ser hur detta började i den mänskliga fortplantningens mysterium, ”du vävde mig i moderlivet --- när jag formades i det fördolda”, i det djupaste, osynliga rummet i mammas kropp. Det blir en bild för hela skapelsens relation till Gud. Den är nu levande, kännande, tänkande, ja, tillbedjande – främst genom miljarder versioner av människan, skapelsens krona. Men hur långt, djupt, högt vi än tänker, går det inte att komma längre ut än Gud själv, ”när jag till slutet är jag ännu hos dig”.

Slutsatsen är klar: avsikten och meningen med den förs av kärleksfull skaparkraft som är vårt universum finns hos Honom som frambringade det. Livet är en väg, en rörelse eller process, från Ursprunget och riktat mot Målet, som är Skaparen själv. ”Vägen” (hebr. halakah) är inte bara namnet på en människas livsföring och sammanlagda livsväg, formad av hennes och släktets moraliska medvetande. Det kan också vara ett

kollektivt namn, som när det blev den tidigaste kristna rörelsens namn på sig själv, eftersom man såg sig själva som efterföljare och medvandrare till Mästaren Jesus. Han är inte bara den som går människans väg, dvs. lever en människas liv på det rätta sättet, till 100 % ledd av sin himmelske Fader. Han kallar sig själv Vägen, Sanningen och Livet, och lovar att han vet vilken den eviga vägen till Målet är. Går man den med honom, får allt annat sin förklaring och mening – och det valet, valet av Vägen som livet även för mig och oss, det ångrar man aldrig.

**) De här utelämnade verserna 19–22 är ett entusiastiskt utbrott av mänskligt hat, som en vanlig bedjare gör klokast i att lämna åt vår Förebedjare i himmelen att göra till sin bön; ”min är hämnden, säger Herren”. Felet med psalmistens enkla förslag till lösning av det ondas problem är, som biskop Mogren i Västerås påpekade, ”då blir det inga kvar”.*

Förbön

Tack, käre far, för den här dagen, och för varje dag som vi får ur din hand. Tack att du rannsakar mig och känner mig. Tack att du vet allt om mig, och visste det redan innan jag fanns till. Tack att du är överallt, och helt nära mig just nu. Tack att det inte finns något plats, någon tid eller något sammanhang, där jag är utan dig.

Käre Herre, hjälp oss den här dagen att inte förtvivla och tappa modet, utan istället öva oss i hjälpsamhet och samarbete med andra, men framför allt i bön och förtröstan på Dig. Vi ber om ditt beskydd, särskilt för hårt drabbade och döende, och för dem som sätter in all kraft på att hjälpa dem. Ge oss uthållighet och livsmod, genom din Helige Ande och vår Herre, Jesus Kristus. Amen

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, Amen.

Välsignelse

Nåd och frid från Gud, vår fader, och herren Jesus Kristus. (Gal 1:3)

Bengt Holmberg

Måndagens kväll.

Psalm 550 - ”På dig jag hoppas, Herre kär”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bli och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Psaltaren 141

Herre, jag ropar till dig, skynda till min hjälp, lyssna på mig när jag ropar. Låt min bön vara rökelse för dig, mina lyfta händer ett kvällsoffer. Herre, sätt en vakt för min mun, en dörrvakt för mina läppar. Låt mig inte få lust till onda ord och utföra gudlösa handlingar tillsammans med ogärningsmän. Deras läckerheter vill jag inte smaka. De rättfärdiga kan slå mig, i kärlek kan de tukta mig, men de gudlösa får inte gjuta olja på mitt huvud.

Herre, min härskare, mot dig vänder jag blicken, hos dig söker jag min tillflykt. Låt inte mitt liv gå till spillo! Bevara mig för fällorna de lägger ut, för ogärningsmännens snaror. Låt de gudlösa snärjas i sina egna nät medan jag går oskadd förbi.

Betraktelse

Som så många andra av Psaltarens psalmer är denna ett rop till Gud om hjälp. Psalmisten befinner sig, anar vi, i ett trängt läge. Han är omgiven av personer han kallar ”gudlösa” och ”ogärningsmän”, men som han ändå frestas att ha sällskap med. I deras gemenskap finns det god mat, feststämning och uppskattning (”olja på mitt huvud”), och naturligtvis finns det ett sug i att delta i deras hämningslösa skvaller, förtal och onda planer. Att höra till den ”inre gruppen”, alltså att vara en de inflytelserika vars idéer och planer blir hörda och i praktiken styr lokalsamhällets beslut, det är frestande.

Priset är förstås att man då måste tycka och handla som den gruppen, även om det går emot Lagen och Guds vilja, och noga taget är ”fällor” och gudlösa gärningar. ’Men varför ska man ta så noga på allting – det är ju så det går till här i livet?’ är deras leende argument. Invänder man och frågar efter det rätta i stället för det fördelaktiga, då man blir man sedd som besvärlig och högfärdig, i längden kanske till och med som fiende, och som därför självklart kommer att behandlas illa med utlagda ”fällor”. Att prioritera Gud och hans rättfärdighet har alltid ett socialt pris, även – vilket t.ex. den här psalmen påminner oss om – i ett samhälle där ”alla” tror på Gud och kunskapen om och lydningen för hans vilja och lag är en självklar social norm (ungefär som det svenska samhället innan de senaste sekulens allmänna sekularisering). Profetböckerna i Gamla testamentet visar tydligt och ofta att den hängivna och konsekventa lydningen för Guds lag ändå inte var det som präglade det israelitiska samhället i sin helhet och dess ledande skikt. Då som nu ansågs de ”alltför fromma” vara litet bakom flötet, alltför enkla och godtrogna, både i sin livsföring, sitt sociala beteende och i sin politik. Ändå väljer psalmisten deras sträva rättfärdighet (”de kan tukta och slå mig”, säger han) framför de orättfärdigas och gudlösas hedersbetygelser.

Den mot frestelser och för rättfärdighet kämpande måste be: Hjälp mig att hålla ut i den sociala isvind som fryser ut mig, fastän jag bara försöker leva som du vill, Herre! Se min situation, Herre, jag känner mig så ensam! Ge mig stöd, uthållighet – var en tillflykt för mig. Hjälp mig att verkligen bli fast i min övertygelse och livsföring, så att din vilja och lydningen för den alltid blir mitt självklara val. Jag vet vad som är rätt, men själv är jag svag; utsätt mig inte för (övermäktig) prövning, utan rädda mig från det onda! Så lärde oss även Jesus att be därför att den bönen alltid behövs.

Förbön

Tack, käre Herre, för ännu en dag med dig. Tack att du är nära varje stund, tack att du hör mig när jag ber. Låt nu min bön vara ljuvlig rökelse för dig, mina lyfta händer ett kvällsoffer. Var hos mig med din helige Ande, och vägled mig allt djupare in i bödens land.

Också den här kvällen ber vi om din närvaro och ditt förbarmande över hela din värld och över allt det som du skapat och älskar. Himmelske Fader, led och läk din mänsklighet inte bara i denna tid, utan all tid. Kom och var oss nära, du som vet vad och är den som vi behöver. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Må han som är fridens herre skänka er sin frid, alltid och på alla sätt. Herren är med er alla. (2 Thess 3:16)

Bengt Holmberg

Tisdagens morgon.

Psalm 23 - ”Tack, gode Gud, för allt som finns”

Bön

Käre Herre, till dig sätter jag mitt hopp. Den här stunden förtröstar jag på din närhet, att du är här och vill komma till tals med mig. Kom nu med den stillhet som är av dig, så att jag hör vad du vill säga. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Psaltaren 100

En tacksägelsepsalm. Hylla Herren, hela världen, tjäna Herren med glädje, träd fram inför honom med jubelrop! Besinna att Herren är Gud, han har gjort oss och vi är hans, hans folk, fåren i hans hjord. Gå in genom hans portar med tacksägelse, kom till hans förgårdar med lovsång. Tacka honom, prisa hans namn, ty Herren är god, evigt varar hans nåd, från släkte till släkte hans trofasthet.

Betraktelse

Det är gott att börja varje ny dag med ett ord från Gud, och ibland tycks det liksom finnas vissa bibelord som passar särskilt väl att läsa på morgonen, inför den dag som har börjat och som du och jag och alla andra är på väg ut i. Den psaltarpsalm som vi läser denna morgon, den hundra, är ett sådant stycke Guds ord. Och det finns två teman i den här psalmen som det är gott att få påminna sig om på väg ut i den här nya dagen.

Det första av dessa båda teman är *glädje*, och detta tema återkommer igen och igen i den här psalmen. Vi som läser uppmanas att *Hylla Herren*, tillsammans med *hela världen*, att *tjäna Herren med glädje*, att *träda fram inför honom med jubelrop!* Vi uppmanas att *gå in genom hans portar med tacksägelse*, att komma *till hans förgårdar med lovsång* och slutligen att *Tacka honom, prisa hans namn*. Alla dessa uppmaningar till oss är egentligen varianter av en och samma uppmaning: att vara glada över den trons relation som vi har till Gud och över allt det han har gjort för oss, och att verkligen ge uttryck för denna glädje gentemot honom.

Glädje, jubel och tacksamhet är inte något som kan tvingas fram ur vårt inre, men oavsett om idag är en dag då sådant känns naturligt och lätt, eller om idag är en dag som mest känns tung och grå, så kan det vara gott att få påminna sig om några saker: (1) att lovsång inte först och främst är uttryck för en viss känsla som vi känner eller inte känner vid en viss given tidpunkt, utan är något djupare: en glädje över att Gud finns med i mitt liv och bär det, alldeles oavsett hur det livet ser ut just nu; (2) att livet med Gud, detta att vi är sammankopplade med honom i den relation som tron är, är tänkt att kännetecknas av glädje. Det är ingen bonus eller belöning när vi kommit till en viss punkt på trons väg, utan är en grundläggande beståndsdel för den kristna tron, tänkt att vara med från första början. Det betyder inte att det är fel på dig eller mig om vi inte känner glädje just nu – men det betyder att glädje är en av de gåvor som Gud har i förvar åt oss och vill ge oss (ännu mer av).

Det andra temat i psalmen är detta att vi uppmanas att *Besinna att Herren är Gud*, och att *han har gjort oss och vi är hans, fåren i hans hjord*. Det finns en skatt att hämta om vi inför, under och efter varje dag gör just detta:

stannar upp och påminner oss om vem som är Gud, och att hans namn är *Herren*: han är den som är *herre* över mig: ursprung till det goda, beskyddare mot det onda.

Och dessa båda teman är inte i konflikt med varandra. Det är inte så att vi ibland måste upphöra i vår glädje för att för en stund bli allvarliga och *besinna att Herren är Gud*. Istället är det tvärtom: om vi då och stannar upp och *besinnar att Herren är Gud*, då har vi en källa till glädje djupare än all annan, också den här dagen.

Förbön

Tack, himmelske Fader, för denna nya dag och för varje dag som du ger. Hjälp mig att den här dagen tjäna dig med glädje, att besinna att du är Gud, att du har skapat mig och att jag är din. Tack att jag får vara ett får i din hjord. Hjälp mig att den här dagen leva i enlighet med just det faktumet – låt mig få leva den här dagen till din ära!

Herre, idag ber vi också för världen och allt som är i den: kom till de sjuka med helande, till de oroliga och förtvivlade med frid, till de försvagade med kraft. Kom också till de vårdande, ge dem vishet, skicklighet och kraft till fördjupad omsorg. Förbarma dig över hela din värld, över vårt land, och över mig. Bevara mig idag, så att jag genom mina tankar, ord och gärningar förblir i din närhet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen*.

Herrens bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet. Amen.

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och från Jesus Kristus, Faderns son, skall vara med oss i sanning och kärlek. (2 Joh v. 3)

Tisdagens kväll.

Psalm 781 - ”Jesus, Guds Son, du ljus i mitt inre”

Bön

Käre Far, kom denna kväll med den stillhet som är av dig. Öppna mitt hjärta och mina sinnen med och för din närvaro, ditt tilltal och din omsorg. Möt mig nu, när jag nalkas dig. I Jesu namn, *Amen*.

Bibelläsning – Psaltaren 18:29

Du låter min lampa lysa, Herren, min Gud, gör mitt mörker till ljus.

Betraktelse

En endaste liten psaltarvers läser vi i andakten denna kväll. Den innehåller inte många ord, men de ord den innehåller vill tala till oss, och kan också göra det, särskilt när vi gör vad vi kan för att förbereda oss och när vi så att säga försöker ställa in oss själva på att ta emot det som Gud vill ge. Den korta bön som inleder varje andakt här har just det syftet – att hjälpa dig och mig att samla oss, bli stilla och mottagliga för det som Gud har att ge, öppna för de ord som han vill tala till oss. För det är han som är den som djupast sett vet vilka ord det är som du och jag allra mest behöver höra. Var därför frikostig mot dig själv med hur mycket stillhet och tystnad som du låter omge dessa och andra andaktsstunder under dina dagar och nätter.

Den korta vers som vi stannar upp inför denna kväll innehåller både ett konstaterande och ett erbjudande. Kung David, upphovsmannen till denna psalm, skrev den efter att han fått uppleva Guds påtagliga beskydd, i psalmens inledning står det såhär: *Av Herrens tjänare David, som sjöng denna sång till Herren när Herren hade räddat honom från alla hans fiender och från Saul*. Den här psalmen är alltså inte först och främst sprungen ur en längtan hos David att Gud ska gripa in, utan ur en erfarenhet hos David att Gud verkligen *har* gripit in. Gud har verkligen låtit Davids lampa lysa och gjort hans mörker till ljus, precis som han har låtit vår

lampa lysa och gjort vårt mörker till ljus, många fler gånger än vad vi direkt kan komma att tänka på.

Men så finns det i dessa verser också ett stråk av vad vi skulle kunna kalla för ett *erbjudande*. Ett erbjudande från Gud till oss att komma närmre honom, så att hans ljus kan få lysa starkare genom oss, och över fler delar av våra liv. Vad av mörker finns i mitt liv, som jag ännu kanske inte riktigt har vågat lägga fram inför honom? Och hur kan jag bli uppmärksam på det och våga lägga fram det inför honom som själv är ljus?

Detta med konstaterande och erbjudande hör ihop: När vi tar oss tid att meditera och be över allt det som Gud har gjort, och vi till och med ger Gud tid och uppmärksamhet så att han får påminna oss om sådant som han gjort som vi kanske hade glömt, då blir vi också mer frimodiga till att låta honom visa oss vilka fler platser och sammanhang i oss och våra liv som han vill lysa upp. Låt därför denna korta psaltarvers vara utgångspunkten för en stund av bön, av samtal med Herren, både så att han får möjlighet att påminna dig om ytterligare någon gång i ditt liv då han gjort ditt mörker till ljus, och så att du får lyfta fram ytterligare något mörker i ditt liv, närmre och in i hans ljus.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för din närvaro i mitt liv. Tack att du är den som låter min lampa lysa, att du är den som kan göra mitt mörker till ljus. Var mig nära denna kväll, öppna mig för din närvaro, påminn mig om allt det goda du verkat i mitt liv, och visa mig var u vill verka härnäst.

Denna kväll ber vi dig: håll din beskyddande hand över allt levande i den natt som nu kommer. Låt dem som ska sova få somna in i frid och imorgon vakna upp till en ny dag av nåd. Låt dem som i natt ska vaka och arbeta få känna att du bär också i nattens timmar. Vi ber om ditt förbarmande över världen, över vårt land och över alla människor. Kom med din närvaro och frid på ett nytt sätt, i våra liv och i våra sammanhang, i det vi tänker, säger och gör. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd från vår herre Jesus Kristus, kärlek från Gud och gemenskap från den heliga Anden åt er alla. (2 Kor 13:13)

Onsdagens morgon.

Psalm 760 - ”Din nåd är dyrbar”

Bön

Herre, himmelske Fader, du som ser och förstår min längtan efter dig bättre än jag själv gör, kom mig nu nära, och tala till mig de ord som du bättre än alla vet att jag behöver höra. I Jesu namn, *Amen*.

Bibelläsning – Psaltaren 90:14

Mätta oss var morgon med din nåd, så får vi jubla av glädje i alla våra dagar.

Betraktelse

Precis som i andakten igår kväll, ska vi i andakten denna morgon stanna upp inför en enda vers från en av psaltarens psalmer. För att få en bättre inblick i de djup som finns i ordet, är det ofta både gott och nödvändigt att läsa enskilda bibelcitrat i sitt sammanhang – så att sammanhanget får berika den där enskilda versen och tvärtom. Men ibland är det också gott att verkligen få stanna upp inför en endaste vers, och låta den ensam få tala till en. Det är vad vi ska försöka oss på denna morgon.

Denna morgons vers är ju särskilt lämpad att läsa just på morgonen, eftersom psalmförfattaren (som är *gudsmannen Mose*, se Ps 90:1) ber Gud om att *var morgon* få bli mättad *med din nåd*. Detta är en god påminnelse till oss: Gud vill inte komma in i bilden först vid lunch, efter jobbet eller när vi ligger

i sängen på kvällen och ska sova – Gud vill vara med redan från dagens början. Att låta honom få vara med hela dagen, att hålla bönen kanal öppen, är något gott att försöka göra, varje dag. I en annan psaltarpsalm kan vi läsa: *Det är gott att tacka Herren och att lovsjunga ditt namn, du den Högste, att var morgon förkunna din nåd och var natt din trofasthet* (Ps 92:2-3). Varje dag är alltså en bra dag att tacka Gud, tala om vem han är, och att ta emot det han har att ge. Varje dag, och hela dagen - också den här dagen.

I bönen *Vår Fader* ber vi Gud att han ska *ge oss idag det bröd vi behöver*, och det där brödet får då stå som en symbol för allt det som vi behöver. I *Lilla Katekesen* förklarar reformatorn Martin Luther vad som hör till detta (och det är ganska mycket). Luther förklarar: *Allt som hör till livets uppehälle och nödtorft, såsom mat, dryck, kläder, skor, hus, hem, jord, boskap, pengar, egendom, god make, goda barn, goda medarbetare, god och trogen överhet, gott styre, gott väder, fred, hälsa, måttfullhet och ärlighet, goda vänner, trofasta grannar och liknande.* (Fäst dig gärna speciellt vid orden *och liknande* – det finns alltså ännu mer som innefattas i bönen om bröd varje dag – du får själv tänka in vad det skulle kunna vara).

I Psaltarversen denna morgon läggs ytterligare något till som vi behöver varje dag: Guds nåd. Också den ber vi ju om i bönen *Vår Fader* (i bönen precis efter den om brödet ber vi ju *och förlåt oss våra skulder*). Också nåden och förlåtelsen är något som behövs varje dag, för varje dag lever vi i den här världen, där synd och ondska ständigt pockar på, och ibland finner en villig medarbetare i just dig och mig. Det värsta är att nåden och förlåtelsen behövs, men det bästa är att den är tillgängligt och ges åt alla som med uppriktigt hjärta ber om den.

Och av nåden och förlåtelsen ger Gud inte bara en smakbit eller aptitretare, han ger, som psalmisten ber, så att vi blir *mättade*. När vi förstår och tar emot det, att den nåd och förlåtelse som Bibeln talar om verkligen gäller och verkligen gäller också mig, då är det en källa till det som psaltarversen denna morgon också talar om: *så får vi jubla av glädje i alla våra dagar.* Återigen glädjen... Så när vi nu snart ska be bönen *Vår Fader*, stanna då gärna upp inför såväl bönen *ge oss idag det bröd vi behöver* och bönen *och förlåt oss våra skulder*. För båda de bönerna talar om sådant som vi behöver och som Gud ger. Varje dag, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för den här nya dagen och för varje ny dag som du ger. Denna morgon ber vi dig om allt det som vi behöver denna dag, och då inte minst att du också den här dagen mättar oss med din nåd. Tack också för allt det goda som vi redan har fått ta emot denna dag.

Vi ber också idag om ditt förbarmande över din värld och din mänsklighet, om kraft till de försvagade, vägledning till de vilsna, glädje till de nedstämda, frid till de oroliga. Låt din närvaro prägla oss och vår tjänst för dig. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd från herren Jesus åt alla. (Upp 22:21)

Onsdagens kväll.

Psalm 776 - ”Morgon och afton”

Bön

Herre, öppna mitt hjärtas öra, till att höra de ord som du vill tala till mig, de ord som du så väl vet att jag behöver. Öppna mig för din närvaro, för ditt namns skull. Amen.

Bibelläsning – Psaltaren 33:20-22

Vi sätter vårt hopp till Herren, han är vår hjälp och vår sköld. I honom har våra hjärtan sin glädje, vi förtröstar på hans heliga namn. Herre, låt din nåd vila över oss, ty vi hoppas på dig.

Betraktelse

Också i andakten denna kväll ska vi stanna upp inför ett kort och koncentrerat avsnitt: tre versar från psalm 33 i Psaltaren. Vi vet inte vem som är upphovsman till dessa ord, eftersom det i just denna psalm inte finns någon inledande uppgift om vem dess författare är. Alldeles oavsett det, så är dessa ord tänkta för oss. Tänkta för oss som en vägvisning till en plats närmre Gud än den vi just nu befinner oss på, och tänkta för oss så att vi själva ska kunna säga dem.

Psalmisten talar om en insikt om Gud och en inställning till livet med honom, när han skriver: *Vi sätter vårt hopp till Herren... i honom har våra hjärtan sin glädje... vi förtröstar på hans heliga namn... vi hoppas på dig.* I dessa ord är det inte svårt att ana en djup och välgrundad förtröstan på Gud, och här finns en ledtråd till varifrån denna förtröstan kan komma: psalmisten verkar ha erfårit någon form av beskydd eller räddning från Gud, för han skriver: *Gud som vår hjälp och vår sköld.*

När vi läser denna psalm i sin helhet (gör det gärna) broderas mönstret ut: Gud är den som verkligen råder i tillvaron, bortom och mer än de strukturer i världen och i samhället som vi vanligen uppfattar som styrande, och när den insikten får sjunka in i oss, då växer den logiska responsen av det fram, också vi kan då säga: *I honom har våra hjärtan sin glädje.*

Precis som i den korta läsningen i andakte i morse (*Mätta oss var morgon med din nåd, så får vi jubla av glädje i alla våra dagar, Ps 90:14*), så finns det i verserna vi läser nu ikväll en bön om att Gud ska vara närvarande med sin nåd: *Herre, låt din nåd vila över oss, ty vi hoppas på dig.* Det påminner oss om något: att en sådan bön är det gott att be inte bara varje dag, utan så gott vi kan också *hela dagen*, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för den här dagen. Tack att vi får sätta vårt hopp till dig, tack att också vi får kalla dig *vår hjälp och vår sköld*. Hjälp oss denna kväll att ha vår glädje i dig, och att förtrösta på dig och på ditt heliga namn. Låt din nåd vila över oss, ty vi hoppas på dig.

Vi ber också denna kväll om ditt förbarmande över alla människor, hela din

värld och allt som är i den. Låt din frid omsluta allt och alla som nu går till vila, särskilt dem som plågas av sömnsvårigheter, oro och ångest. Ge styrka och uthållighet åt alla som arbetar denna natt, kom och var hos dem på ett särskilt sätt. Låt din välsignelse och närvaro denna natt prägla alltmer av vad som sker i världen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid från honom som är och som var och som kommer. (Upp 1:4)

Torsdagens morgon.

Psalm 568 - ”Segev giv, du segerrike”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Psaltaren 144

Lovad vare Herren, min klippa, han som övat min arm för krig och lärt min hand att strida, min klippa och min borg, min fristad och min räddare, min sköld, min tillflykt, han som lägger folken under mina fötter. Herre, vad är en människa att du bryr dig om henne, en dödlig att du räknar med honom? Människan är som en vindfläkt, hennes levnad en flyktig skugga. Herre, vik undan din himmel, stig ner, rör vid bergen så att de ryker. Låt blixtrar ljunga vida omkring, skjut dina pilar, låt dem vina. Räck ut din hand från höjden, befria mig och rädda mig ur djupa vatten, undan främlingar, som har munnen full av lögner och med lyftad hand svär falska eder.

Gud, jag vill sjunga en ny sång till din ära, spela på tiosträngad harpa, du som ger seger åt kungar och befriar din tjänare David. Rädda mig från det grymma svärdet, befria mig från främlingar, som har munnen full av lögner och med lyftad hand svär falska eder.

Våra söner är som växande plantor, i blomman av sin ålder. Våra döttrar är som pelare, skulpterade för palats. Våra förråd är fulla, de rymmer föda av alla slag. Fåren förökar sig tusenfalt, ja, tiotusenfalt, på ängarna, och våra kor är feta. Ingen anfaller oss, ingen fördriver oss, på våra gator hörs ingen klagan. Lyckligt det folk som har det så, lyckligt det folk som har Herren till Gud.

Betraktelse

Denna psaltarpsalm kommer från en annan social situation än den vi betraktade tidigare (Ps. 141, *i andakten i måndags kväll, reds. anm.*), närmare bestämt från kung Davids egen hand och harpa – han var ju först känd som sångare och sångskrivare, när han som ung hämtades till kung Sauls hov i Gibeon ca 1000 f.Kr., innan han blev känd som krigare, sedan härförare och till slut kung för de tolv stammarna i Israel.

Psalmen speglar Davids karriär och är både en bön om hjälp och ett tack för hjälp han fått. Det är den sortens hjälp som en soldat och krigsherre behöver i livet, att ha stenhårda armmuskler för båge och svärd, säkra fötter i närstrid och en blick för hur man dödar fiender och undgår att bli dödad av dem (”övat min arm för krig och lärt min hand att strida”).

När David var en ung herde, som vallade får i Juda öken i bergen utanför Betlehem, var hans farligaste fiender varg, björn och lejon, som han måste förvara sina får emot. Senare blev hans fiender både slugare och farligare, för kring David fanns det alltid människor som var ute efter honom och ville skada eller t.o.m. döda honom – både under hans tid som ledare för rövarband eller legosoldater i filistéernas tjänst, och senare när han föll i onåd hos Saul, som gång på gång satte in sin armé på att få tag i honom och undanröja sin före detta vän men numera rival. Men vapenstrid är bara den fysiska formen av den kamp som präglar hela livet, kampen om att överleva i en hård värld, om att vinna och

behålla makt och egendom, folkligt stöd och politiskt inflytande i riket. Bönen om Guds hjälp mot ”främlingar, som har munnen full av lögner och med lyftad hand svär falska eder” kommer två gånger i denna psalm. – Främlingar, förresten ... I mogen ålder fick också David uppleva det smärtsammaste av uppror, när hans egen son Absalom reste sig mot honom och tvingade sin far att fly ur Jerusalem utan att kunna vara säker på att få behålla vare sig kronan eller livet. Även en kung i sin makts dagar har anledning att rikta en klagopsalm till Gud om sina fiender; utan den himmelske Konungens hjälp går det inte.

Den sanningen gäller även Jesu bön i Getsemane, där ”fienden” inte är romarna eller tempelarikratin, inte heller tröga och förvirrade lärjungar, utan frestelsen i Jesu eget hjärta som vill något annat än Gud Fadern. Inled oss icke i frestelse, och utsätt oss inte för (övermäktig) prövning!

Psaltarpsalmen 144 mynnar ut i en bön om och lovprisning av freden, när tillvaron fungerar i alla avseenden. Freden, *shalom*, börjar inifrån det egna hemmet och familjen, och kan naturligtvis bes av fler än kungar, ja, av varje förälder. Den handlar om att barnen växer upp och blir det man hoppas – starka och välväxta som unga träd och skulpterade pelare, en stor glädje i sin skönhet, en förkroppsligad förhoppning om husets och släktens framtid. Jordbruket går bra, ladorna är fulla år efter år och boskapen förökar sig enormt, inga krigshot eller överfall förlamar och utarmar bygd och människor. ”Ja, saligt är det folk som har det så, saligt det folk som har Herren till Gud!”

Detta är människolivet i sin blomning och pryddo, det som det hela går ut på i första-artikelstron – inte rikens och världens utveckling och framgång, utan den enskilda människan och hennes familj under Guds välsignelse. – Sedan kommer fler klasser i kärlekens skola och större gåvor från vår Herre, men det får man lära och erfara om man troget fortsätter i Jesu Kristi lärjungaskola.

Förbön

Tack, käre Herre, för den här nya dagen. Tack för att du, käre far, också den här dagen vill visa mig en liten bit till på den väg som leder till dig,

och på de saker, personer och händelser som du har ställt upp vid väggkanten. Låt den här dagen få bli en lektion i din Sons Jesu Kristi lärjungaskola, och hjälp mig att bygga mitt liv med dig på din förlåtelse och nåd, den här dagen och alla dagar.

Vi ber också den här dagen om din närvaro i och ditt förbarmande över den här världen. Kom särskilt, käre Herre, till alla som i sina liv och sina arbeten tjänar andra. Kom med glädje och kraft till alla som på något sätt ger av sig själva till andra människor. Välsigna alla goda tankar, gärningar och ord, också hos oss, också idag. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Väx till i nåd och i kunskap om vår herre och frälsare Jesus Kristus. Hans är härligheten, nu och till evighetens dag, *Amen.* (2 Pet 3:18).

Bengt Holmberg

Torsdagens kväll.

Psalm 2 - ”Herren, vår Gud, är en konung i makt och i ära”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Psaltaren 145

Jag sjunger om din storhet, Gud, min konung,	<i>nu och för evigt</i> prisar jag ditt namn.
Dag efter dag vill jag prisa dig,	<i>nu och för evigt</i> sjunga ditt lov.
Stor är Herren, högt är han prisad,	ingen kan fatta hans storhet.
Släkte efter släkte skall hylla dina verk	och vittna om dina väldiga gärningar.

De skall tala om din härlighet, ditt höga majestät,	och de under som du gör vill jag besjunga.
De skall prisa din fruktansvärda makt,	och din storhet vill jag förkunna.
De skall ropa ut din stora godhet	och jubla över din trofasthet.
Nådig och barmhärtig är Herren,	sen till vrede och rik på kärlek.
Herren är god mot alla,	barmhärtig mot allt han har skapat.
Herre, allt du har skapat skall tacka dig,	dina trogna skall lovsjunga dig.
De skall tala om ditt rikets ära	och förkunna din väldiga kraft,
så att alla lär känna din makt,	ditt rikets ära och härlighet.
Ditt rike står i alla tider,	ditt välde från släkte till släkte.
Gud håller sina löften,	kärleksfull i allt han gör.
Herren stöder dem som vacklar,	han rätar krökta ryggar.
Allas ögon är vända mot dig,	och du ger dem föda i rätt tid.
Du öppnar din hand	och stillar allt levandes hunger.
Rättfärdig är Herren i alla sina gärningar,	kärleksfull i allt han gör.
Herren är nära alla som ropar,	alla som av hjärtat ropar till honom.
Herren gör vad de fromma begär,	han hör deras rop och räddar dem.
Herren skyddar dem som älskar honom,	men alla de onda förgör han.
Herrens lov vill jag sjunga,	allt som lever skall prisa hans heliga namn <i>nu och för evigt.</i>

Betraktelse

Psalm 145 är en av Psaltarens alfabetiska psalmer, dvs. en psalm där de 22 vers(rad)erna börjar med var sin av det hebreiska alfabetets 22 bokstäver i tur och ordning (a, b, g, d, etc). Att göra ett så intrikat och konstfärdigt ”verk” (grek. *poiema*), ett smycke av ord, är ett sätt att hylla det som poemet handlar om. I det här fallet gäller hyllningen det mest underbara av allt – Gud själv, vilket psalmisten signalerar i den första och sista versen. – Det utförligaste exemplet på denna typ av dikt är Psalt. 119, en meditativ lovsång till *Torah*, Guds lag, där varje bokstav får börja åtta versrader, innan man går vidare till nästa – i sammanlagt 22 x 8, dvs. 176 versar.

Som så ofta i hebreisk och annan äldre poesi säger nästan varje vers samma sak två gånger, men med litet olika ord – som ett eko eller tankerim (ex. ”Nådig och barmhärtig är Herren, sen till vrede och rik på kärlek”; ”Ditt rike står i alla tider, ditt välde från släkte till släkte”). Parallellismen är i sig ett ornament, en språklig finess som gör lovprisningen rikare och mer uttrycksfull, och fungerar som en ordens motsvarighet till att smörja någons huvud med välluktande olja – fast på insidan av huvudet.

Vad är det då hos Gud som får oss att lovsjunga honom? Jo, kort sagt att han är så gudomlig, så stor och härlig på alla sätt! Orden sprutar fram i kaskader av lovprisning. Det är så fantastiskt att betänka hur enorm Herren är – först talas det om hans ofattbara storhet, vilka enorma dimensioner det är på allt han skapar, vilka väldiga gärningar som frambringat och fortfarande frambringar den strålande värld som vi är en liten, liten del av. Psalmen fortsätter att beskriva hur mäktig och kreativ den Högste är, vilken glädje detta orsakar, ett jubel som bara måste ut varje morgon och ny dag. Den går vidare till hans obegripliga nåd och godhet, en barmhärtighet och kärleksfullhet som överväldigar och smälter våra hjärtan. Skapelsen är full av löften, möjligheter, Guds omsorg – han gör den närande och tillräcklig för alla våra behov. Allt för att vi ska upptäcka Givaren bakom gåvan, att vi ska svara på hans kommunikation – han tröttnar aldrig på det. Herren vill med sin godhet väcka vår godhet, med sin sanning vår sanning och rättfärdighet, han vill se sin heliga skönhet återspeglas i våra sköna, rena liv. Däri ligger vår eviga salighet, det mål vi är gjorda för att nå.

Förbön

Gode Gud, käre himmelske Fader, tack att du är den du är. Tack för din skapelse, med alla dess löften, möjligheter och behov. Ge mig en skarpare blick för din närvaro och för alla de gåvor du ger, men hjälp mig också att alltid först och främst söka dig, som är givaren. Led mig också idag en bit längre in i livet med dig.

Också denna kväll ber vi om din närvaro och ditt förbarmande över hela din värld. Kalla på hela din mänsklighet, dra oss alla in i en djupare gemenskap med dig, redan i denna världen och i denna tiden. Trösta de ledsna och oroliga, skänk dem som nu ska sova kvällens frid, hela de sjuka, och visa för dem som i natt ska vara vakna att du bär, också i nattens timmar. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det

bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Må han som är fridens Gud helga er helt igenom, och må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda, så att de är utan fläck när vår herre Jesus Kristus kommer. Nåd från vår herre Jesus Kristus åt er alla. (1 Thess 5:23, 28)

Bengt Holmberg

Fredagens morgon.

Psalm 176 - ”Din klara sol går åter upp”

Bön

Tack Herre för denna nya dag. Än har jag inte ljugit, handlat själviskt eller brustit i min kärlek till dig eller mina medmänniskor, men snart skall jag möta denna dags prövningar och då vet du Gud att jag behöver mycket hjälp. Så led mig Gud med dina fasta och milda hand. Amen

Bibelläsning – Psaltaren 103:1-11

Av David. Lova Herren, min själ, hela mitt jag vill prisa hans heliga namn! Lova Herren, min själ, minns allt det goda han gör: han förlåter alla mina synder och botar alla mina sjukdomar, han räddar mig från graven och kröner mig med nåd och barmhärtighet, han fyller mitt liv med allt gott, och jag blir ung på nytt som en örn. Herren handlar rättfärdigt och ger de förtryckta deras rätt. Mose fick lära känna hans gärningar, Israels folk hans verk. Barmhärtig och nådig är Herren, sen till vrede och rik på kärlek. Han går inte ständigt till rätta med oss, hans vrede varar inte för evigt. Han handlar inte mot oss som vi förtjänat, han ger oss inte våra synders lön. Ty så hög som himlen välver sig över jorden, så väldig är hans nåd över dem som fruktar honom.

Betraktelse

Denna morgon får vi stämma in i kung Davids lovprisning till Gud. Hela vårt jag får lovsjunga och tacka Gud som lever och verkar mitt ibland oss, också denna dag.

David fick erfara barmhärtighetens, förlåtelsens och nådens kraft. Han handlade inte alltid rättfärdigt. Tvärt om så syndade han och gjorde det som var ont i Guds ögon. David föll, men Gud reste honom upp. Även du och jag faller, men Gud vill resa oss upp. Han vill ta oss i våra händer, smeka oss över kinden och säga ”Här och nu börjar vi om”. David fick uppleva nåden. Han kunde med glädje se tillbaka på det Gud hade gjort i hans liv. Han visste också att Gud handlar här och nu och att Gud inte kommer att överge sitt folk.

I 1917 års bibelöversättning står det ”Förgät icke vad gott han har gjort” och i Bibel 2000 läste vi precis ”minns allt det goda han gör”. Vi är nog vana vid språk som tydligt skiljer på dåtid och nutid i sina tempusformer, men hebreiskan är inte uppbyggd på det sättet. Versen rymmer både en aspekt av dåtid, som 1917 års översättare har valt, och en aspekt av nutid. Hebreiskans verbform fångar även in framtiden. Glöm inte det goda Gud har gjort fört dig, det han gör idag, och det han kommer att göra!

Gud handlar rättfärdigt läste vi i sjätte versen. I vers nio och tio läser vi att Gud inte går till rätta med oss, han handlar inte som vi har förtjänat. Istället ger han oss av sin kärlek och nåd. Guds rättfärdighet får sitt fullkomnande på Golgata kors. Där förintas världens synder. Dina och mina synder är fastnaglade vid Jesu kors.

Gud förlåter oss, Gud botar oss, Gud räddar oss och Gud ger oss nåd. Denna nåd låter han inte bara falla över oss, nej han kröner oss med sin nåd. Som prinsar och prinsessor får vi ikläda oss nådens krona. Du är barn till en kung - glöm inte det.

Förbön

O Gud, vi är inför dig och ber för oss själva och det som är vårt liv med allt vad det rymmer. Vi ber för dem som står oss nära i glädje och kärlek, men också för de relationer som gör oss trötta och tomma. Vi ser vår

värld, det som är helt och det som är trasigt, och vi ber om din hjälp att se din närvaro överallt. Foga våra delar till din helhet, möt oss innanför orden nära våra hjärtslag.

Vi ber också den här dagen om din närvaro i och ditt förbarmande över den här världen. Kom särskilt, käre Herre, till alla som i sina liv och sina arbeten tjänar andra. Kom med glädje och kraft till alla som på något sätt ger av sig själva till andra människor. Välsigna alla goda tankar, gärningar och ord, också hos oss, också idag. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Må vår herre Jesus Kristus själv och Gud, vår fader, som älskar oss och i sin nåd har gett oss evig tröst och säkert hopp, uppmuntra och styrka er till allt gott i gärning och ord. (2 Thess 2:16-17)

Fabian Åström

Fredagens kväll.

Psalm 758 - ”Herre, till dig får jag komma”

Bön

Ingen stund är såsom denna, kvällens sista, tysta timma. Inga sorger längre bränna, inga stämmor mera stimma. / Tag då nu i dina händer denna dagen som förflutit. Visst jag vet: i gott du vänder vad jag hållit eller brutit. / Ont jag tänker, ont jag handlar, men du läker allt och renar. Mina dagar du förvandlar så från grus till ädla stenar. / Du får lyfta, du får bära, jag kan bara allting lämna. Tag mig, led mig, var mig nära! Ske mig vad du sen må ämna! (K. Boye)

Bibelläsning – Psaltaren 103:12-22

Så långt som öster är från väster, så långt från oss förvisar han vår synd. Som en far visar ömhet mot barnen, så visar Herren ömhet mot dem som fruktar honom. Ty han vet hur vi är skapade, han minns att vi är mull. Människans dagar är som gräset: hon spirar som blomman på marken, så sveper vinden fram, och den är borta, platsen där den stod är tom. Men evigt varar Herrens nåd mot dem som fruktar honom. Hans trofasthet når till kommande släkten, när man håller hans förbund och minns vad han befallt och lyder. Herren har rest sin tron i himlen, allt är underlagt hans välde. Lova Herren, ni hans änglar, starka hjältar, som gör vad han befallt! Lova Herren, hela hans härskara, ni som tjänar honom och gör hans vilja! Lova Herren, alla hans verk, överallt i hans välde! Lova Herren, min själ!

Betraktelse

Kvällen har kommit. Kanske är den en stund för vila och reflexion. En stund att sammanfatta dagen och en stund till att tänka igenom morgondagen. I vår aftonbön får vi också stanna upp inför livets afton. En kväll kommer att bli min sista här på jorden.

En dag går så fort. Nyss var det morgon, nu är det kväll. Dagar blir till veckor som blir till månader och år. Just nu står naturen i full blom, men snart är hösten här. ”*Människans dagar är som gräset: hon spirar som blomman på marken, så sveper vinden fram, och den är borta, platsen där den stod är tom.*” Gud vet precis hur livet är. Han har ju skapat dig och mig. Han minns att vi är mull. Men minns du att du är mull?

En del kanske drabbas av missmod när de tänker på tidens gång och livets förgänglighet. En del tänker tvärt om att de är oövervinneliga och odödliga. Kanske hör det ungdomen till att tänka så. Gud vill att vi ska tänka realistiskt om livet. Besinna att du endast är en handfull mull, men misströsta inte, Gud håller livet i sin hand. Herren går vid din sida, han kallar på dig, han söker ditt hjärtas kärlek. Svara honom. Räck honom din hand medan tid finns. Tiden är här och nu.

Du behöver inte vara rädd eller ängslig. Allt är redo. Evigheten har Kristus

vunnit åt dig. Gud har rest sin tron i himlen och väldet ligger under hans fötter. Du behöver inte göra något mer än att öppna ditt hjärta denna kväll och säga ”Kom käre Jesus och res din tron också i mitt hjärta”. *Amen*

Förbön

Gud, vi ber för alla människor på jorden, att var och en får känna sig älskad och behövd. Vi ber att du läker den som är sjuk och helar det som är trasigt. Gud, vi ber för alla som har drabbats av Coronaviruset. Vi ber för alla som är ängsliga och rädda. Vi ber för all sjukvårdspersonal, för alla som arbetar med förebyggande arbete och forskning. Gud, vi ber om förlåtelse för att vi har gjort andra människor illa. Lär oss att ta ansvar för våra handlingar och låt förlåtelsen bli en kraft till förändring. Gud, vi ber om rättvisa och fred mellan människor och länder. Lär oss att förhindra krig och våld, och låt ditt rike ta gestalt i vår värld. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet. *Amen*.

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och Kristus Jesus, vår herre. (2 Tim 1:2) *Fabian Åström*

Lördagens morgon.

Psalm 4 - ”Hela världen fröjdas Herran”

Bön

Käre Herre, du som vill tala till oss och vet att det är gott för att få höra vad du har att säga, jag ber dig: kom nu med den stillhet som är av dig, så att jag kan ta emot det du nu vill ge. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Psaltaren 33:1-9

Jubla över Herren, ni rättfärdiga! De redbara skall sjunga hans lov. Tacka Herren till lyrans klang, spela på tiosträngad harpa! Sjung till hans ära, sjung en ny sång, jubla till strängarnas välljud! Herrens ord är att lita på, han handlar alltid trofast. Rätt och rättfärdighet älskar han, Herrens kärlek fyller hela jorden. Genom Herrens ord blev himlen till och rymdens här på hans befallning. Som i en lägel samlade han havet och lade djupens vatten i säkert förvar. Må hela jorden bäva inför Herren, alla som bor där frukta honom. Han talade och allt blev till, han befallde och det skedde.

Betraktelse

Precis som här om dagen (i onsdags kväll) läser vi i andakten denna morgon några versar från Psalm 33, och precis som i många andra av psaltarens psalmer, så är det lovsången till Gud som är det huvudsakliga fokuset: vi som är psalmens läsare (eller kanske snarare, dess bedjare) uppmuntras till att på olika sätt uttrycka vår glädje och tacksamhet till Gud, helt enkelt: vi uppmanas att sjunga lovsång, att *lovsjunga*. Just i dessa versar beskrivs dessutom vilket ackompanjemang som kan användas: det talas om *lyrans klang*, om *tiosträngad harpa* och om *strängarnas välljud*. Men också utan instrument eller musikaliska förmågor går det utmärkt att lovsjunga Gud.

I psaltaren finns som sagt många *lovpsalmer*, men de är inte identiska. Det som ibland skiljer dem från varandra är att de talar på lite olika sätt om *varför* vi ska lovsjunga, *varför* Gud är värd att tackas och prisas. För det finns många anledningar till det, och det är gott för oss att bli bekanta med så många som möjligt av dessa många anledningar till att lovsjunga Gud.

De versar som vi läser denna morgon, tycks tala om flera sådana anledningar. Det tydligaste temat är att Gud ska lovprisas eftersom han är alltings skapare. Psalmen talar om flera aspekter av Guds skapelse: om *himlen* och *rymdens härar*, om *havet* och *djupens vatten*, ja, rentav om *allt*. Och precis som när vi läser i bibelns början (se 1 Mos 1) om hur Gud skapar världen, så beskrivs också i dessa versar hur Gud skapar genom sitt *ord*. Vi läser: *genom Herrens ord blev himlen till och rymdens här på hans befallning* och att Gud *talade och allt blev till, han befallde och det skedde*.

Gud skapelse är alltså medveten, för den har kommit till på ett medvetet sätt, genom att Gud har befallt och det har skett. Också du och jag är Guds skapelser, djupast sett har alltså också du och jag blivit till på Guds befallning och genom hans ord. Han har skapat oss och vill att vi ska leva, och detta talar Gud i sitt ord om som en anledning till att prisa honom. Låt oss den här dagen göra vårt bästa för att göra just det.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för också den här nya dagen. Tack för din skapelse och att och hur du skapar på nytt och på nytt, varje dag. Tack att du har skapat också mig och vill att jag ska leva. Hjälp mig, den här dagen och alla dagar, att prisa och lovsjunga dig, för din skapelse, ditt skapande, och för allt det som du är och gör.

Inför den här dagen ber vi dig också om ditt ingripande i den värld som du har skapat och älskar. Herre tack att du ser, att du vet om allt som rör sig omkring oss och inom oss. Herre, tack också att du hela tiden drar oss närmre dig. Hjälp oss att inte hålla emot. Led oss idag till människor och sammanhang där du vill låta ditt ord sås ut. Led oss och hela din mänsklighet idag på vägen som leder allt närmre dig. I Jesu namn. Amen.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd och frid åt er i rikaste mått. (1 Pet 1:2b)

Lördagens kväll.

Psalm 702 - ”Jag vill ge dig, o Herre, min lovsång”

Bön

Käre Herre, kom med din tröst och ditt ljus, vänd oss mot dig, vår blick, vårt hjärta, våra sinnen. Skänk den stillhet som gör att vi ser att du var här redan innan vi ropade till dig. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Psaltaren 33:1-9

Jubla över Herren, ni rättfärdiga! De redbara skall sjunga hans lov. Tacka Herren till lyrans klang, spela på tiosträngad harpa! Sjung till hans ära, sjung en ny sång, jubla till strängarnas välljud! Herrens ord är att lita på, han handlar alltid trofast. Rätt och rättfärdighet älskar han, Herrens kärlek fyller hela jorden. Genom Herrens ord blev himlen till och rymdens här på hans befallning. Som i en lägel samlade han havet och lade djupens vatten i säkert förvar. Må hela jorden bäva inför Herren, alla som bor där frukta honom. Han talade och allt blev till, han befallde och det skedde.

Betraktelse

Samma versar från Psaltaren 33 som vi läste i andakten imorse, läser vi också nu ikväll. I andakten imorse stannade vi upp inför det faktum att Psaltarens många *lovpsalmer*, det vill säga de många psalmer som uppmanar oss läsare/bedjare att prisa och lovsjunga Gud, kan tala om en mängd anledningar till *varför* vi människor ska just prisa och lovsjunga Gud, vår himmelske Far.

Just dessa versar ger oss flera anledningar till att lovsjunga Gud, och i andakten i morse stannade vi upp inför den tydligaste anledningen: Att Gud är *skaparen*, att han har skapat och skapar genom sitt ord, och att han har skapat också oss människor, också dig och mig. Men i dessa versar talas det om fler anledningar till varför Gud förtjänar vår lovsång.

En sådan anledning är att Gud är pålitlig, vi läser: *Herrens ord är att lita på, han handlar alltid trofast.* Gud är den han är – det är så Gud omtalar sig själv när han möter Mose i den brinnande busken och ger honom uppdraget att leda Guds folk ut ur slaveriet i Egypten: *Jag är den jag är* (se 2 Mos 3:14). Gud är den han är, precis som *Jesus Kristus är densamme i går, i dag och i evighet.* (Heb 13:8).

Vi läser också i dessa versar att Gud är rättvis och kärleksfull: *Rätt och rättfärdighet älskar han, Herrens kärlek fyller hela jorden.* Gud älskar det rätta

(se till exempel Ps 37:28, 45:8, 99:4), och har genom sina profeter också uttalat att vi ska leva på det sättet: *Låt rätten välla fram som vatten och rättfärdigheten som en utsinlig ström!* (Amos 5:24). Och det är inte bara så att *Jorden är Herrens med allt den rymmer* (Ps 24:1), utan Gud *fyller* också *hela jorden* med sin *kärlek*, det läser vi i versarna denna kväll. Ytterligare en anledning att lovsjunga Gud, alltså!

Sedan finns det (minst) en sak att stanna upp inför i dessa versar, nämligen det inledande tilltalet: *Jubla över Herren, ni rättfärdiga! De redbara skall sjunga hans lov.* Det är de rättfärdiga, de redbara, som uppmanas till jubel och lovsång – och dessa är just de som tror. Du, jag, och alla andra som tror på Jesus och tar emot honom, får genom det som Jesus gjorde på korset del i Guds rättfärdighet och blir därmed en av dem som tilltalas i denna psaltarpsalm.

Den rättfärdighet som vi i denna psalm läser att Gud älskar, den får också vi del av genom tron: Gud själv förklarar oss rättfärdiga genom tron på honom och hans son, inte genom något annat. Paulus skriver: *I vår egen tid vill han visa sin rättfärdighet: att han är rättfärdig och gör den rättfärdig som tror på Jesus* (Rom 3:26). Det finns alltså många anledningar för oss att prisa och lova Gud, hela dagen, och varje dag, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre himmelske Far, för den dag som nu börjar gå mot sitt slut. Tack för att det också den här dagen har funnits anledningar till att prisa och lovsjunga dig. Den här kvällen ber jag dig: gör min blick skarpare för allt det goda som du skapar och ger, varje dag. Gör min blick skarpare för att jag är skapat till att lovsjunga dig, idag och alla dagar.

Vi ber denna kväll åter om ditt förbarmande över din värld och allt som du skapat. Grip in i vår värld, hjälp oss att vårda och förvalta din skapelse och tjäna dig i allt. Vi ber särskilt om ditt förbarmande över de sjuka och de döende, kom till dem, var dem nära. Hjälp oss att leva för dig så länge vi lever, idag, imorgon och alla dagar. I Jesu namn, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det

bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Barmhärtighet, frid och kärlek åt er i allt rikare mått. (Jud, v. 2)

Söndagens morgon.

Psalm 252 - ”Hela vägen går han med mig”

Bön

Herre, gör mig stilla, stilla inför dig. Samla mina tankar, du som känner mig. Herre, all min oro, lämnar jag åt dig. Låt din Ande fylla, tomheten i mig. *Amen*.

Bibelläsning – Lukasevangeliet 9:51-56

När tiden var inne för hans upptagande till himlen vände Jesus sina steg mot Jerusalem, och han skickade budbärare före sig. De gav sig av och gick in i en samarisk by för att förbereda hans ankomst. Men man ville inte ta emot honom, eftersom han hade vänt sina steg mot Jerusalem. Då sade hans lärjungar Jakob och Johannes: ”Herre, skall vi kalla ner eld från himlen som förgör dem?” Men han vände sig om och tillrättavisade dem, och de fortsatte till en annan by.

Betraktelse

Återigen är det söndag, och vi ska därför stanna upp inför bibeltexter som hör särskilt till den här söndagen. I det kyrkoår, den särskilda kalender som används i bland annat Svenska Kyrkan, kallas den här söndagen för *Sjätte söndagen efter trefaldighet*, och temat/överskriften är *Efterföljelse*. Den evangelietext som läses i många gudstjänster denna söndag (Luk 9:51-62), är i många bibelutgåvor uppdelad i två avsnitt, men båda har något att var för sig säga om just *efterföljelse*. Därför läser vi det första av dessa både avsnitt denna morgon, och det senare avsnittet i andakten ikväll.

Och i den korta text som vi läser denna morgon sker något avgörande: Jesus *vände sina steg mot Jerusalem* – han slog på ett tydligt sätt in på den väg som inte bara ledde till staden Jerusalem, utan också till det öde som skulle möta honom där: döden på ett kors, för din och min skull. Med denna episod inleds det långa avsnitt i Lukasevangeliet som ibland kallas för Lukas *reseberättelse*, och som sträcker sig en bit in i artonde kapitlet.

Jesus skickar *budbärare före sig*, som *gav sig av och gick in i en samarisk by för att förbereda hans ankomst*. Om dessa budbärare är några av de tolv eller andra som följde med honom vet vi inte, inte heller vet vi exakt vad de skulle förbereda – skulle de förbereda så att Jesus kunde undervisa människor, eller kanske ordna någonstans att sova? Vad vi däremot vet är att man i den samariska byn inte ville ta emot honom, *eftersom han hade vänt sina steg mot Jerusalem*. Vad som exakt ligger i de orden är inte heller alldeles lätt att säga, men det är inte otänkbart att den samariska byns ovilja att ta emot Jesus och hans sällskap hade att göra med att de var judar på väg till Jerusalem.

Sedan gammalt fanns motsättningar mellan judar och samarier, som också de på ett sätt var judar, men som följde en del religiösa bruk och liknande som övriga judar inte kunde acceptera. Att Jesus i sin liknelse om den barmhärtige samariern (som han berättar kort efter denna episod, se Luk 10:25-37), låter just en samarier vara ett föredöme framför såväl prästen och leviten, ger liknelsen ytterligare en dimension till Jesu budskap. Men när Jesus vill gå in i en samarisk by i denna text, blir han och hans sällskap alltså avvisade.

Jakobs och Johannes reaktion, då de frågar *Herre, skall vi kalla ner eld från himlen som förgör dem?* är överdrivet kraftfull, och visar på hur lite de har förstått av Jesu undervisning och av det rike som han kommer med och som de som apostlar är kallade att vara medarbetare i, och i dessa ord finns förmodligen en ledtråd till varför Jesus har gett dessa båda bröder namnet *Åskans söner* (se Mark 3:17). Att Jesus *tillrättavisar dem* påminner oss om något mycket viktigt: Guds rike kan aldrig växa genom hot, straff eller tvång, utan enbart genom att människor öppnar sitt hjärta och tar emot honom som är kung i det riket, det vill säga Jesus. Därför fortsätter Jesus och hans följe istället till en annan by.

Vad kan då denna korta text säga om detta med *efterföljelse*, detta att vi som vill leva trons liv tillsammans med honom är kallade att *följa efter* honom? Vi får i dessa versar två påminnelser som talar om just detta: dels att vandringen med Jesus går mot Jerusalem och korset – som står för både lidande och befrielse för oss. Dels att efterföljelsens liv inte uppskattas eller vill tas emot av alla – och att det då påkallar vishet hos oss som är större än den som Jakob och Johannes visar i dagens text. Det stora evangeliet är att Jesus, när vi lever i tro och efterföljelse, både har gått före och går alldeles bredvid. Alla dagar, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre Herre, för den här dagen och för varje ny dag. Tack att du har gått före, och att du också går alldeles bredvid mig. Hjälp mig den här dagen i min efterföljelse och i mitt liv med dig. Ge mig det som du bäst av alla vet att jag behöver.

Idag ber vi också särskilt med alla dem som inte har någon gudstjänst att gå till. Herre, möt oss där vi är, tala till oss också idag, låt oss få känna gemenskap med dig, du som i dig själv är gemenskap. Hjälp oss att i denna tid på ett fördjupat sätt söka dig i bönen, för vår skull, för världens skull, och för ditt rikes skull. Herre, välsigna och bevara oss i ditt namn och i din närhet, också i denna tid. Genom Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Herren välsignar dig och beskyddar dig. Herren låter sitt ansikte lysa mot dig och visar dig nåd. Herren vänder sitt ansikte till dig och ger dig sin fred. (4 Mos 6:24-26).

Söndagens kväll.

Psalm 39 - ”Jesus från Nasaret går här fram”

Bön

Käre far, du som kallar oss att leva som dina barn i frihet hos dig, befria mig från allt det som ligger mellan dig och mig, så att märker att du är här, och kan höra det som du nu vill säga. I Jesu namn, *Amen*.

Bibelläsning – Lukasevangeliet 9:57-62

När de kom vandrande på vägen sade en man till Jesus: ”Jag skall följa dig vart du än går.” Jesus svarade: ”Rävarna har lyor och himlens fåglar har bon, men Människosonen har inget ställe där han kan vila sitt huvud.” Till en annan sade han: ”Följ mig!” Men mannen svarade: ”Herre, låt mig först gå och begrava min far.” Då sade Jesus: ”Låt de döda begrava sina döda, men gå själv och förkunna Guds rike.” En annan man sade: ”Jag skall följa dig, herre, men låt mig först ta farväl av dem där hemma.” Jesus svarade: ”Den som ser sig om när han har satt sin hand till plogen, han passar inte för Guds rike.”

Betraktelse

I andakten denna kväll läser vi andra halvan av den evangelietext som denna söndag läses i många kyrkor runt om i Sverige. Denna söndag, som i det *kyrkoår* som bland annat Svenska kyrkan följer, kallas *Sjätte söndagen efter trefaldighet*, och temat/överskriften är *efterföljelse*. Och precis som i den ”texthalva” som vi läste i morse, så ser vi i läsningen denna kväll, att detta med *efterföljelse* inte är alldeles enkelt.

Denna korta text kan sägas ha tre delar, eftersom Jesus i tur och ordning kort samtalar med tre män om att följa honom. Den förste lovar Jesus med stora ord: *Jag skall följa dig vart du än går*. Jesu svar, *Rävarna har lyor och himlens fåglar har bon, men Människosonen har inget ställe där han kan vila sitt huvud*, påminner oss om faktumet att efterföljelse är något som kostar något. Bo Giertz skriver om detta i sin kommentar till detta ställe: *Guds*

rike konkurrerar inte med världen genom att bjuda över och lova ännu mer av det som vi människor brukar önska oss. Det är visst och sant att Guds rike betyder lycka och glädje, men det är en lycka hos Gud, en glädje över Gud. Bara kärleken till Gud gör det möjligt att uppleva den glädjen. En viktig påminnelse.

Sedan kommer i tur och ordning två män, som båda tycks vilja följa Jesus, men som båda kommer med invändningar. Den ene säger: *Herre, låt mig först gå och begrava min far*, den andre: *låt mig först ta farväl av dem där hemma*. Jesu svar till dem, om att låta *de döda begrava sina döda* och att den *som ser sig om när han har satt sin hand till plogen, han passar inte för Guds rike*, är allt annat än lättsmälta. Så vad innebär då detta för oss?

Utan att förta det radikala i Jesu svar till de tre männen, så kan det vara gott att påminna sig om att de invändningar som den andre och tredje mannen presenterar sällan är sådana anledningar som du eller jag har till att inte ta vår efterföljelse på allvar. Det kan också vara gott att få påminna sig om att det som för många verkar som ett ohyggligt stort krav, att *ta farväl av dem där hemma*, för något annan låter som en underbar möjlighet.

Invändningar har vi och gör vi oss, såväl medvetet som omedvetet. Därför är det en god idé att i bönen be den helige Ande att upplysa oss om vilka våra invändningar är, för de finns där, och be Gud om kraft till att möta dessa, vilka de än är. Sedan finns det också anledning att läsa den här kvällens text en gång till. Det är lätt att vi antar att ingen av dessa tre män sedan följde Jesus, eftersom hans svar till dem är såpass utmanande. Men om du läser texten igen så märker du att det inte står någonstans att männen gick därifrån besvikna eller arga och inte följde Jesus. Inte heller står det att de lämnade allt och följde Jesus. Vi vet helt enkelt hur männen gjorde. Vad vi däremot vet är att varje dag är en dag att ta ett steg i sin egen efterföljelse, att upptäcka ytterligare något av detta att efterföljelsens glädje kommer av kärleken till Gud, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för den här dagen med dig, och för livet med dig. Hjälp mig att följa dig närmre, upplys mig om vad som ligger i vägen för min efterföljelse, lägg mer av kärlek till dig i mitt hjärta,

fördjupa i mitt inre den glädje som kommer av att följa och älska dig, idag och alla andra dagar.

Också denna kväll och natt ber vi om ditt förbarmande och ingripande i den värld som du har skapat och älskar. Herre, grip in där sjukdom, död, smärta, ångest och allt annat som inte är av dig råder och brer ut sig. Besök din mänsklighet och dina barn på ett nytt och fördjupat sett i denna tid, du som har det och är den som vi behöver. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Må hoppets Gud fylla er tro med all glädje och frid och ge er ett allt rikare hopp genom den heliga andens kraft. (Rom 15:13)

Med önskan och förhoppning om Guds frid och
välsignelse över dig i ditt andaktsliv.

Fredrik Borglin, 2020. Allt material får kopieras och användas helt fritt.
Bibelutdragen hämtade ur Bibel 2000, <http://www.bibeln.se>